

FUNDAMENTET

Foreningen til fremme af praksislæring.

Praksislæring er et vidt begreb der kan tillægges mange teoretiske og praktiske betydninger. Derfor er det vigtigt for foreningen at udfolde den særlige forståelse som kendetegner og gennemsyrrer foreningens arbejde. For et godt fundament er med til at sikre en stabil og levedygtig forening.

Arven og visionen

Foreningen til fremme af praksislæring udspringer af de gode erfaringer med praksislæring, som er opbygget gennem en årrække på produktionsskoler rundt omkring i landet.

Foreningen arbejder ud fra en vision om, at alle unge kan lære – og også lære på sådanne måder, at det kan bringe dem videre i enten uddannelse eller beskæftigelse. Men det kræver et særligt pædagogisk grundsyn og en særlig pædagogisk tilgang; nemlig praksislæring som selvstændig og ligeværdig læringsform.

Kernen i praksislæring er at arbejde sammen om løsning af konkrete problemstillinger.

Praksislæring er i foreningens optik ikke noget ”der kun foregår i et værksted”, eller er afskåret fra skolebaseret læring. Og praksislæring er ikke kun forbeholdt bogligt udfordrede elever, eller elever, der bedst kan lide at bruge hænderne. Alle har gavn af praksislæring. Praksislæring er en oplagt læringsform i skoler, på virksomheder, i fritiden, i foreninger mv. fordi læringen tager afsæt i en konkret problemstilling og dermed er uadskillelig fra den praksis, hvori den foregår og i forhold til det problem, som læringen retter sig imod.

Med foreningen håber vi at kunne udvikle og udbrede praksislæring som læringsform gennem eksemplariske projekter og processer og gennem viden- og erfaringsdeling. Praksislæring er således omdrejningspunktet for foreningens arbejde; ikke en bestemt skoleform, kontekst, virksomhedstype eller lignende.

Nøgleord i FFP's forståelse af praksislæring

Nedenfor udfolder vi de nøgleord, der kendetegner foreningens forståelse af praksislæring.

1. **Praksislæring sker i det forpligtende arbejdsfællesskab!** Vi lærer når vi er sammen om at opnå et mål, og vi er forpligtede på hinanden.
2. **Praksislæring tager afsæt i en nødvendighed!** Praksislæring er altid koblet op på noget andet end læringen selv; det kan være produktion af varer, løsningen af konkrete opgaver, udvikling af et koncept eller lignende.
3. **Praksislæring kræver autenticitet!** Praksislæring er ikke "som-om" læring. Det vi lærer, mens vi gør, er ægte. Det skal bruges til noget. Det skal være løsningsorienteret og det skal skabe værdi for andre end én selv.
4. **Praksislæring kræver aktiv, fysisk handling!** Man kan ikke sove sig til læring. Man skal gøre noget, og det er derigennem at vi lærer – og at vi finder ud af hvad vi har brug for at lære mere om.
5. **Praksislæring er både produktion og identitetsdannelse!** Når vi lærer gennem praksis, løser vi en konkret opgave. Men samtidigt bliver vi bedre og dygtigere til vores fag. Og vi udvikler os som mennesker i processen.
6. **Praksislæring åbner for forskellige deltagerbaner!** Praksislæring tager afsæt i den enkelte – og tilbyder forskellige læringsveje. Vi lærer alle forskelligt og i forskelligt tempo. Nogle har brug for at lære noget, andre ikke har. Vi deltager i læreprocesser på forskellig vis.
7. **Praksislæring er ikke-lineær læring!** Praksislæring foregår i spring. Praksislæring kan ikke kontrolleres eller styres ned til mindste detalje. Praksislæring tilrettelægges og ledes med afsæt i opgavens karakter.
8. **Praksislæring er både mål og middel!** Målet med praksislæring ligger uden for læringen i sig selv, dvs. det er ikke "bare" at lære at svejse eller lære et nyt softwareprogram. Læringen af disse ting er midlet til at kunne løse en opgave.
9. **Praksislæring er helhedsorienteret!** For at løse en konkret opgave kan der være behov for forskellige kompetencer, forskellig viden og forskellige tilgange. Praksislæring er orienteret mod hele opgaven, og ikke kun fragmenter heraf.

Inspirationskilder

Om situeret læring

Lave og Wenger udforsker hvordan læring ikke kun handler om at tilegne sig konkret viden eller færdigheder, men at det (også) handler om at **blive en del af en profession** og **tilegne sig en identitet** som sådan. Læring er en aktiv konstruktion af identitet, meningsskabelse, og dét at blive en kompetent praktiker i et praksisfællesskab.

Om praksisfællesskaber

Wenger definerer et praksisfællesskab ved **fælles virksomhed**, dvs. fælles viden og handling, som kun medlemmer af samme praksisfællesskab har viden om og adgang til, ved **gensidigt engagement**, fordi vi forholder os til hinanden og praksisfællesskabet opretholdes og udvikles gennem relationer, og ved **fælles repertoire**, fx historier, redskaber og erfaringer, der gør os i stand til at håndtere problemstillinger.

Om praksisbegrebet

Gherardi definerer praksis som **handlemønstre, der er relativt stabile** over tid, dvs. varer ved og har en historie bag sig. En praksis skal også være **socialt anerkendt**, dvs. vi og andre skal anerkende, at der er tale om en praksis. Praksis består også af hverdagshandlinger, rutiner og praktiske opgaver, der er **indbyrdes forbundne** og tilsammen ordnes og bindes sammen, så de udgør et genkendeligt mønster.

Om produktion og håndværk

Sennetts begreb om håndværkeren er knyttet til idéen om et menneske, der brænder for at gøre sit arbejde godt – for arbejdets egen skyld. **Håndværksmæssighed** er udtryk for en varig og grundlæggende menneskelig impuls, og dens egentlige belønning er stoltheden ved arbejdet – en belønning for den dygtighed og det engagement, hvormed man praktiserer sit håndværk. Læringsmæssigt er der en nær forbindelse mellem hånd og hoved som er central for håndværksmæssigheden. **Mental forståelse og taktik omgang med materialer er nøje forbundne.**

Om guidet læring/sidemandsoplæring

Billett skriver at **guidet læring** handler om den vejledning og støtte, som den mere erfarne medarbejder kan give den mindre erfarne med henblik på at udvikle de nødvendige færdigheder og træffe de rigtige beslutninger, både her-og-nu og i forhold til udviklingen af identitet. Arbejdspladsaktiviteter skal organiseres så de bidrager til medarbejderens udvikling af fagligheden. Til dette peges der på tre sammenhængende elementer til den lærende praksis: dels en **praksisbaseret læreplan**, dels **udpegning af aktiviteter med særlige læringsmuligheder** og dels **mentors anvendelse af vejledningsstrategier**.

Om refleksion

Schön gør op med forestillingen om handling og tænkning som to adskilte størrelser. Han skelner mellem **refleksion-i-handling**, som er en særlig form for refleksion, der foregår som en del af handlingen, dvs. når vi handler og gør noget og i den forbindelse møder modstand, er nødt til at stoppe op og justere, dét vi gør. Og **refleksion-over-handling**, som er den form for refleksion, der foregår når vi evaluerer vores handlinger, kigger på dem efterfølgende og på den baggrund overvejer, hvad vi skal gøre (anderledes) næste gang.